

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра обліку і аудиту

Белобородова Катерина Анатоліївна

ОБЛІК ТА АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:
канд. екон. наук, доц. Белінська С.М.

Рецензент:
канд. екон. наук, проф. (б.в.з.) Норд Г.Л

Миколаїв 2020

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі обліку та аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи:

Кандидат економічних наук, доцент

Белінська Світлана Михайлівна

Чорноморського національного університету
імені Петра Могили

Рецензент:

Кандидат економічних наук, доцент

Міцкевич Неоніла Василівна

Чорноморського національного університету
імені Петра Могили

Захист відбудеться 25 лютого 2020 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, аудиторія 10-306.

З магістерською роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. При здійсненні виробничо-фінансової діяльності господарюючих підприємств задіяна велика кількість взаємопов'язаних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Одним із головних завдань, що визначаються при створенні підприємства, є забезпечення отримання позитивного фінансового результату від здійснення господарської діяльності, а саме прибутку. Тому що прибуток є одним з основних джерел внутрішнього фінансування та індикатора ефективної діяльності підприємства в цілому.

Зазвичай принципи, організація й методика обліку, порядок формування облікової політики підприємств України відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності, але іноді трапляється невідповідності в окремих підходах щодо визнання фінансових результатів. Саме тому актуальним є питання необхідності дослідження обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Проблеми, пов'язані з формуванням, визначенням і розподілом, аудиту фінансових результатів розглядаються як в навчальній, періодичній, так і в науковій літературі. Дослідженням різних підходів щодо сутності поняття "фінансові результат" присвячені праці Бутинця Ф. Ф., Бурлан С.А., Голова С.Ф., Шеремета О.О, Кузьмінського А.Н, Мец В.О, Цал-Цалко Ю.С., Сук Л.К, Давидюк З.В., Томпсон А., Джона Формбі, Нидлз Б., Давидова Г.М., Білуха М.Т.

Гіпотеза дослідження. Невід'ємною складовою діяльності підприємства є отримання позитивного фінансового результату. Правильно обґрунтована організація та методика обліку є основою для правильного визначення фінансового результату.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Досягнення визначеної мети передбачає постановку та вирішення наступних завдань:

- розкрити економічну сутність поняття фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності;
- визначити обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів на підприємстві;
- дослідити роль прибутку в економічному розвитку підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику господарської діяльності ТОВ «РосКосметика»;
- проаналізувати фінансові результати діяльності ТОВ «РосКосметика»;
- дослідити особливості обліку фінансових результатів на підприємстві;
- розробити шляхи вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретичні та організаційно-методичні положення обліку та аудиту фінансових результатів підприємства.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи. При розкритті теоретичних положень в роботі застосовувався діалектичний метод пізнання, який дав змогу вивчати економічні явища у розвитку й взаємозв'язку. При дослідженні методичних та практичних аспектів обліку застосовувалися індукція та дедукція, методи теоретичного узагальнення, групування і порівняння, методи економічного та фінансового аналізу.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою виступають законодавчі та нормативно-правові акти національного та міжнародного рівня, що регламентують облік та аудит фінансових результатів

підприємства, монографії та наукові статті, підручники вітчизняних та закордонних авторів, матеріали наукових конференцій, статистичні дані, ресурси мережі Інтернет, а також статутні та організаційно-розпорядчі матеріали, первинні документи, облікові реєстри та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що удосконалення методики обліку та аудиту фінансових результатів підприємства дасть змогу підвищити забезпечення процесу формування фінансових результатів як однієї з головних передумов удосконалення всієї контрольної діяльності підприємства та зростання ринкової вартості суб'єкта господарювання.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається з таких структурних елементів: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Основний зміст роботи викладений на 55 сторінках друкованого тексту. Кваліфікаційна робота включає 2 рисунки, 15 таблиць, 77 найменувань у списку використаних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

Перший розділ «Теоретико-методичні основи формування фінансових результатів» присвячено визначенню економічної сутності поняття фінансового результату, обґрунтовано важливість обліково-аналітичного забезпечення на підприємстві та розглянуто роль прибутку в економічному розвитку підприємства. Правильне визнання, оцінка та розкриття інформації про доходи та витрати є передумовою до правильного визначення фінансового результату, так як останній є різницею між ними (табл.1).

Згідно зі ст. 1 Закону № 996 і п. 3 розд. 1 НП(С)БО 1 доходом вважається збільшення економічних вигід у вигляді збільшення (надходження) активів або зменшення зобов'язань, яке приводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників). Правила визнання, оцінки та розкриття інформації про доходи зафіксовано в П(С)БО 15.

Таблиця 1

Класифікація доходів згідно П(С)БО 15

№п /п	Групи доходів	Відображення у фінансовій звітності	Відображення на рахунках БО	
			План рахунків	Спрощений план рахунків
1	2	3	4	5
1.	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Не відображається	Обороти Кт 701-703	Оборот Кт 70
	Загальний дохід від реалізації без урахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів, непрямих податків і зборів (ПДВ, акцизу, тощо).			
2.	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Ряд. 2000 (форми № 2, № 2-м, № 2-мс)	Обороти Кт 701-703 мінус Дт 701-704	Оборот Кт 70 мінус Дт 70
	Дохід, який визначається шляхом відрахування з доходу від реалізації наданих знижок, вартості повернення раніше проданих товарів, доходів, які за договорами належать комітентам тощо, а також непрямих податків і зборів.			
3.	Інші операційні доходи	Ряд. 2120 (форми № 2, № 2-м), ряд. 2160 (форми № 2-мс)	Обороти Кт 710-719 мінус Дт 712, 713, 719	Оборот Кт 74 мінус Дт 74
	Інші доходи від операційної діяльності крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Це, зокрема, дохід від операційної оренди активів, операційних курсових різниць, відшкодування раніше списаних активів, дохід від роялті, процентів, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках у банках, дохід від реалізації оборотних активів, що утримуються для продажу, і груп вибуття тощо.			

Продовження таблиці 1

4.	Дохід від участі в капіталі	Ряд. 2220 (форми № 2), ряд. 2240 (форми № 2-м), ряд. 2160 (форми № 2-мс)	Обороти Кт 721-723	Оборот Кт 74
	Цей дохід визнається, якщо облік фінінвестицій ведеться за методом участі в капіталі. У цьому випадку з визнанням такого доходу балансова вартість інвестицій збільшується на суму збільшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування.			
5.	Фінансові доходи	Ряд. 2220 (форми № 2), ряд. 2240 (форми № 2-м), ряд. 2160 (форми № 2-мс)	Обороти Кт 731-733	Оборот Кт 74
	Дивіденди, проценти та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів від участі в капіталі).			
6.	Інші доходи	Ряд. 2240 (форми № 2, № 2-м), ряд. 2160 (форми № 2-мс)	Обороти Кт 740-742, 744-746 мінус Дт 746	Оборот Кт 74 мінус Дт 74
	Дохід від реалізації фінансових інвестицій, від не операційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності підприємства, але не пов'язані з його операційною діяльністю.			

Згідно зі ст. 1 Закону № 996 і п. 3 розд. 1 НП(С)БО 1 витратами є зменшення економічних вигід у вигляді зменшення (вибуття) активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Порядок формування інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 16.

У П(С)БО 16 витрати класифікуються за двома ознаками:

- за видом діяльності;
- за економічними елементами.

Групування витрат підприємства за економічними елементами (статтями затрат) наведемо в таблиці 2.

Класифікація витрат за економічними елементами

№ п/п	Класифікаційні групи витрат	Відображення у фінансовій звітності	Відображення на рахунках бухгалтерії
1	2	3	4
1	Матеріальні затрати Вартість витрачених у процесі виробництва (крім продуктів власного виробництва): сировини та основних матеріалів, купованих напівфабрикатів і комплектуючих виробів, палива та енергії, будівельних матеріалів та інші затрати. Вартість поворотних відходів до матеріальних затрат не відноситься.	Ряд. 2500 (форма № 2)	Обороти Дт 801-809
2	Затрати на оплату праці Заробітна плата згідно з окладами та тарифами, премії та заохочення, матеріальна допомога, компенсаційні виплати, оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу, інші витрати на оплату праці.	Ряд. 2505 (форма № 2)	Обороти Дт 811-816
3	Відрахування на соціальні заходи Відрахування на загальнообов'язкове соціальне страхування, індивідуальне страхування та інші соціальні заходи.	Ряд. 2510 (форма № 2)	Обороти Дт 821, 824
4	Амортизація Сума амортизації, нарахованої на необоротні активи.	Ряд. 2515 (форма № 2)	Обороти Дт 831-833
5	Інші операційні затрати Витрати на відрядження, послуги зв'язку, плата за розрахунково-касове обслуговування та інші витрати операційної діяльності, не зазначені в рядках 1-5 цієї таблиці.	Ряд. 2520 (форма № 2)	Оборот Дт 84
6	Інші затрати Затрати на інвестиційну та фінансову діяльність підприємства, а також інші витрати діяльності.	-	Обороти Дт 85

Функціонування обіково-аналітичного забезпечення формування фінансових результатів неможливе без достовірної, оперативної, релевантної

інформації та її аналітичного опрацювання. Система обліково-аналітичного забезпечення формування фінансових результатів відіграє важливу роль в функціонуванні системи управління підприємством в цілому.

Обліково-аналітичну систему можна представити як сукупність наступних складових: обліку, аналізу та аудиту. (рис. 1).

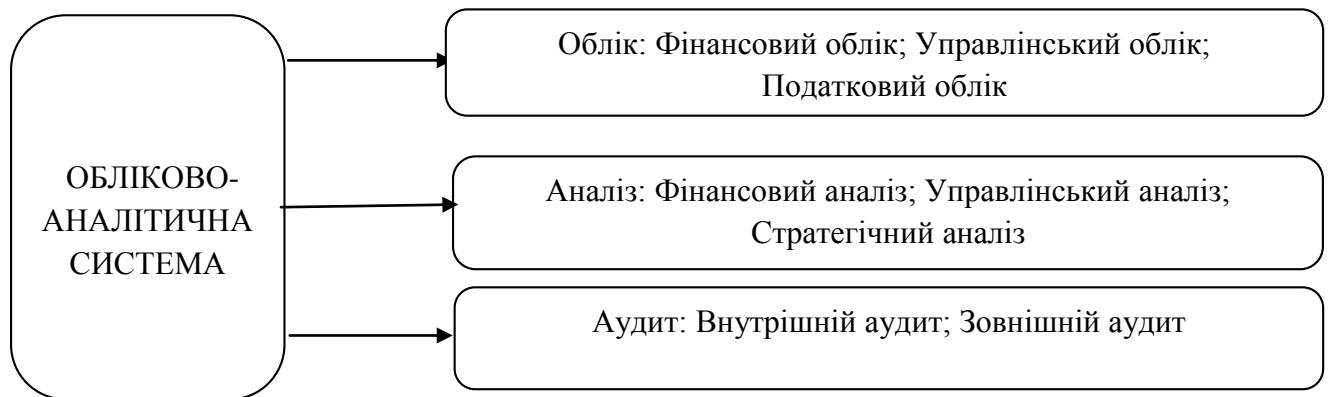

Рис. 1. Елементи обліково-аналітичної системи

Практичний досвід доводить, що організації облікової стадії як складової обліково-аналітичної системи поділяється на три етапи:

- первинний, на ньому відбувається формування інформаційної бази в первинних документах;
- поточний, на цьому етапі відбувається формування інформаційної бази в облікових регістрах, на рахунках бухгалтерського обліку;
- підсумковий, на завершальному етапі відбувається формування інформаційної бази у фінансовій, управлінській, податковій звітності.

Основним завданням бухгалтерського обліку на підприємстві є забезпечення інформаційних потоків для формування фінансових результатів. Кожен з елементів методу бухгалтерського обліку відіграє свою роль у даному процесі (табл. 3).

Характеристика елементів методів бухгалтерського обліку

Елемент методу бухгалтерського обліку	Сутність елементів методу	Значення в системі інформаційного забезпечення формування фінансових результатів
1	2	3
Документування	Відображення операцій в обліку шляхом суцільного і безперервного спостереження за діяльністю підприємства. Документи служать засобом обґрунтування і контролю облікових даних.	Бухгалтерські документи є основою формування даних щодо витрат і доходів для визначення фінансового результату за бухгалтерськими записами та в звітності.
Інвентаризація	Перевірка наявності та стану об'єкту контролю, яка здійснюється шляхом спостереження, вимірювання, реєстрації та порівняння отриманих даних.	Забезпечує достовірність показників фінансової звітності у частині відображення доходів і витрат, що формують кінцевий фінансовий результат (прибуток / збиток).
Оцінка	Забезпечує визначення витрат, доходів, фінансових результатів у єдиному грошовому вимірнику.	Забезпечує об'єктивну відповідність грошового вираження витрат й доходів їх фактичній величині (реальну оцінку витрат й доходів) і, таким чином, реальність розрахунку показників сформованих фінансових результатів (прибутків / збитків)
Калькулювання	Сукупність прийомів процесу розрахунку собівартості одиниці продукції (робіт, послуг), яка створюється на підприємстві. Є необхідною умовою для обґрунтування цін та виявлення прибутковості об'єктів діяльності.	Забезпечує достовірність витрат, їх систематизацію за видами та об'єктами діяльності, структурними підрозділами, по підприємству в цілому, що, в свою чергу, є підставою для визначення фінансового результату за відповідними напрямками (об'єктами діяльності, структурними підрозділами та ін.)
Рахунки	Спосіб групування і відображення інформації про господарські операції за економічно однорідними ознаками.	Забезпечують узагальнення господарських операцій та формування деталізованої інформації про витрати, доходи та фінансові результати. Є основою формування показників фінансової звітності.
Подвійний запис	Забезпечує двоїстість відображення кожної господарської операції на рахунках.	Забезпечує відображення господарських операцій для формування фінансових результатів на бухгалтерських рахунках.
Баланс	Документ, що відображає на певну дату стан підприємства: його активи, зобов'язання і власний капітал.	Забезпечує відображення нерозподіленого прибутку / збитку як складової власного капіталу.
Фінансова звітність	Містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.	Формується узагальнена система економічних показників (первинних аналітичних даних) про витрати, доходи та фінансові результати за звітний період в окремій формі звітності.

Якщо на підприємстві буде правильно організована система обліково-аналітичного забезпечення контролю фінансових результатів, то вона виступатиме як надійне джерело потоку інформації про фінансові результати.

Головним принципом ведення бізнесу для кожного підприємства є отримання прибутку за рахунок збільшення доходів і скорочення затрат. Але практичний досвід доводить, що на формування прибутку як фінансового показника діяльності підприємства, впливає встановлений державою порядок формування витрат на виробництво продукції (робіт, послуг); обчислення й калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг); визначення позареалізаційних прибутків і витрат; визначення балансового (валового) прибутку.

Роль прибутку в економічному розвитку підприємства представлено на рис. 2.

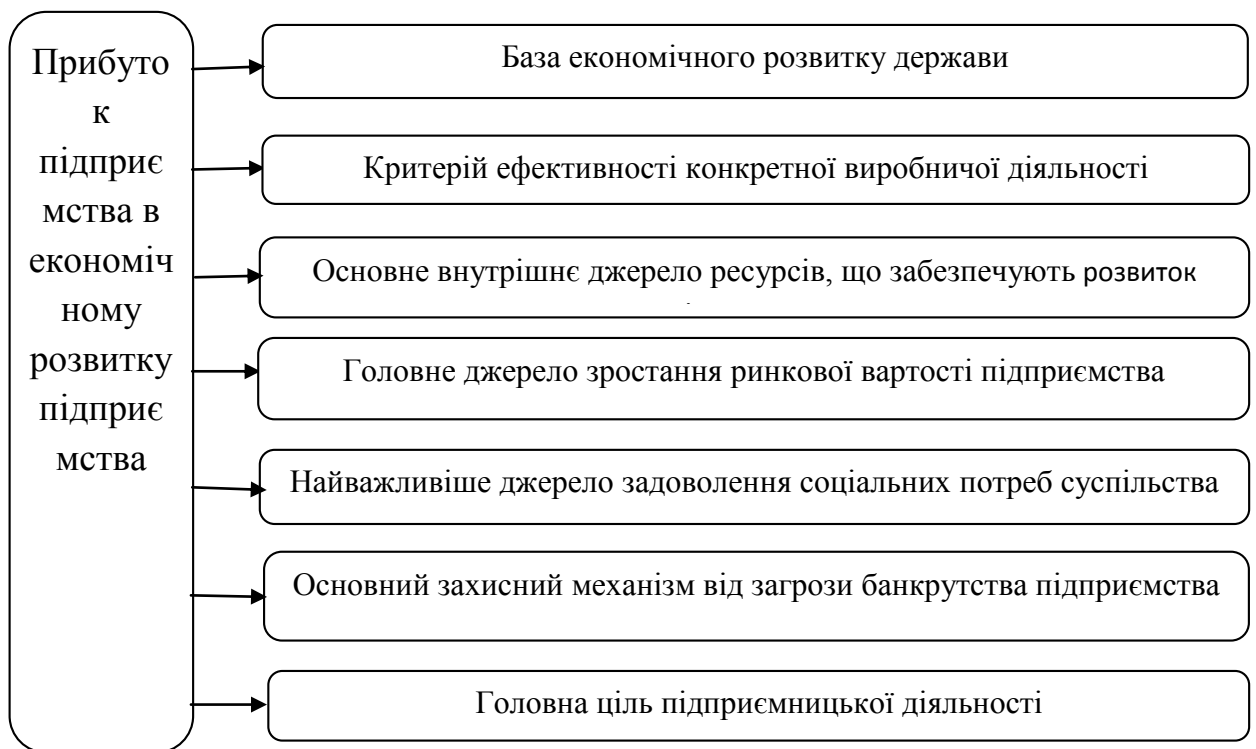

Рис. 2. Роль прибутку в економічному розвитку підприємства

У другому розділі представлена організаційно-економічна характеристика господарської діяльності ТОВ «Роскосметика», досліджено основні показники господарської діяльності та проаналізовано фінансові результати досліджувального підприємства. На основі даних фінансової звітності за 2014 - 2018 рр. проведено аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «РосКосметика» (табл. 4).

Таблиця 4

Основні показники господарської діяльності ТОВ «РосКосметика»

Назва показників	Код рядка Балансу	На початок звітнього 2014 року, тис. грн.	На кінець звітнього 2018 періоду, тис. грн.	Порівняння даних (+, -), ряд.04 – ряд.03, тис. грн.
01	02	03	04	05
Актив				
Основні засоби:	1010	691,1	4 970,2	+4 279,1
первісна вартість	1011	1 118,5	7 682,4	+6 563,9
знос	1012	(427,4)	(2 712,2)	+2 284,8
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Усього за розділом I	1095	1 358,3	5 897,0	+4 538,7
Запаси:	1100	6 462,4	34 958,3	+28 495,9
у тому числі готова продукція	1103	274,2	960,3	+686,1
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	6 442,2	27 887,9	+21 445,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1 977,7	1 640,5	- 337,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	748,2	1 529,4	+781,2
Гроші та їх еквіваленти	1165	825,2	2 782,4	+1 957,2
Інші оборотні активи	1190	1 993,9	5 206,9	+3 213
Усього за розділом II	1195	18 449,6	74 006,4	+55 556,8
Баланс	1300	19 807,9	79 903,4	+60 095,5
Пасив				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 000,0	600,0	- 3 400,0

Продовження таблиці 4

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 970,9	62 497,3	+53 526,4
Усього за розділом I	1495	9 570,9	63 097,3	+53 526,4
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1615	8 048,3	11 435,8	+3 387,5
розрахунками з бюджетом	1620	0,2	84,1	+83,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	
розрахунками зі страхування	1625	34,4	88,6	+54,2
розрахунками з оплати праці	1630	3,5	975,5	+972,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 891,70	4 922,1	+3 030,4
Усього за розділом III	1695	9 978,1	16 806,1	+6 828,0
Баланс	1900	19 807,9	79 903,4	+60 095,5

Джерело: складено за даними фінансової звітності ТОВ «РосКосметика».

За наведеними даними таблиці 4 видно, що за досліджуваний період валюта балансу підприємства значно збільшилася. Зростання активів пов'язано зі збільшенням дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 21 445,7 тис. грн., отриманням запасів на 28 495,9 тис грн. та основних засобів, первісна вартість яких склала 6 563,9 тис. грн.

Одночасно збільшилася поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на 3 387,5 тис. грн.

Щодо забезпечення підприємства основними засобами, то слід відмітити, що їх вартість на протязі досліджуваного періоду також значно зростала.

Зростання показника нерозподіленого прибутку на кінець досліджуваного періоду свідчить про зростання обсягів продажу підприємства, що є позитивним фактором.

В цілому фінансовий стан підприємства на кінець звітного періоду можна назвати стійким, платоспроможним.

Динаміка фінансових показників свідчить про сталий розвиток бізнесу товариства та його достатню конкурентоспроможність в сучасних ринкових умовах.

При розгляді структури доходів і витрат ТОВ «РосКосметика» відмічається тенденція до деякого зростання собівартості, що з одного боку пояснюється наявністю об'єктивних чинників, таких як зростання цін на сировину, матеріали, паливо.

З іншого боку підприємству в умовах жорсткої конкуренції необхідно стежити за оптимізацією своїх витрат, пов'язаних з господарською діяльністю.

Проведемо аналіз кількісного рівня дослідження фінансових результатів (табл. 5).

Дані в таблиці 5 показують, що маржинальний дохід підприємства за аналізований період збільшився у звітному році в порівнянні з 2014 роком на 12 204,2 тис. грн., проте частка маржинального доходу у виручці від реалізації у звітному році в порівнянні з 2014 зменшилась на 0,01 %.

Критична точка обсягу продажів у 2014 році складала 16 811,8 тис. грн., у 2018 році – 40 578,6 тис. грн.; разом зі зростанням абсолютної величини зменшилась частка «критичного» обсягу у виручці з 34,85 % до 34,66 %.

Запас фінансової тривалості на підприємстві зріс на 12 527,8 тис. грн., що свідчить про те, що діяльність на підприємстві стає більш ефективною.

Аналіз кількісного рівня дослідження фінансових результатів

№ з/п	Показники	Роки				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	25 806,2	38 910,4	49 286,7	53 263,6	62 100,8
2.	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	16 874,0	24 300,7	31 101,2	33 989,1	40 964,4
3.	Валовий прибуток (маржинальний дохід)	8 932,2	14 609,4	18 185,5	19 274,5	21 136,4
4.	Частка маржинального доходу виручки від реалізації	0,35	0,38	0,37	0,36	0,34
5.	Постійні та умовно-постійні витрати, тис. грн.	5 819,0	13 498,2	11 859,6	11 384,8	13 811,2
6.	«Критична точка» обсягу продажу, тис. грн.	16 811,8	35 950,9	32 142,1	31 461,0	40 578,6
7.	Запас фінансової тривалості, тис. грн.	8 994,4	2 959,5	17 144,6	21 802,6	21 522,2
8.	Запас фінансової тривалості, % до обсягу продаж	34,85	7,61	34,79	40,93	34,66
9.	Прибуток (збиток) від реалізації, тис. грн.	6 073,4	10 597,4	11 181,9	14 122,3	14 894,4
10.	Прибуток від реалізації, у % до Запасу фінансової тривалості	67,52	358,08	65,22	64,77	69,20

Джерело: складено за даними фінансової звітності ТОВ «РосКосметика».

Дані таблиці 5 свідчать, що у звітному році порівняно з попередніми роками, аналізоване підприємство стало більш фінансово стійким, що в цілому підтверджується позитивною динамікою коефіцієнтів маневреності

власного капіталу та забезпеченості запасів власними оборотними коштами. Але значення коефіцієнта швидкої (критичної) ліквідності у 2018 році свідчить про те, що підприємство, якщо не виправе ситуацію, не зможе своєчасно погашати борги тільки за рахунок коштів на поточному рахунку і надходження своєчасних платежів від дебіторів. Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «РосКосметика» наведена у табл. 6.

Таблиця 6

Динаміка основних показників фінансової стійкості ТОВ «РосКосметика»

№ з/п	Найменування показників	Розрахунок	Роки		
			2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6
1.	Коефіцієнт автономії (рекомендоване значення $\geq 0,5$)	[Власний капітал]/ [Валюта балансу]	0,72	0,77	0,79
2.	Коефіцієнт фінансової залежності (рекомендоване значення ≥ 1)	[Валюта балансу]/ [Власний капітал]	1,38	1,3	1,27
3.	Коефіцієнт мобільності (рекомендоване значення 30 на 70%)	[Оборотні активи]/ [Необоротні активи]	11,0	15,4	12,5
4.	Коефіцієнт кредиторської заборгованості (рекомендоване значення – зменшення)	[Кредиторська заборгованість]/ [Поточні зобов'язання]	0,65	0,64	0,68
5.	Коефіцієнт співвідношення між дебіторською і кредиторською заборгованістю (рекомендоване значення =1)	[Дебіторська заборгованість]/ [Кредиторська заборгованість]	1,58	2,2	2,4
6.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (оптимальне значення $\geq 0,2-0,35$)	[Сума коштів та їх еквівалентів]/ [Сума поточних зобов'язань і забезпечень]	0,21	0,26	0,17
7.	Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності (оптимальне значення $\geq 0,7-0,9$)	[Сума дебіторської заборгованості, коштів та їх еквівалентів і корот.фін. вкл.]/ [Сума поточних зобов'язань і забезпечень]	0,37	0,4	0,4
8.	Коефіцієнт поточної ліквідності (оптимальне значення $\geq 1,5-2$)	[Сума оборотних активів]/ [Сума поточних зобов'язань і забезпечень]	3,3	4,1	4,4

Джерело: складено за даними фінансової звітності ТОВ «РосКосметика».

Рекомендуємо більший обсяг продукції реалізувати на умовах передоплати, з тим щоб виручку відразу придбавати для реалізації нові партії товарів і таким чином збільшувати обсяги реалізації, і відповідно, прибуток за період.

Також проаналізуємо показники рентабельності продажу (табл. 7).

Таблиця 7

Аналіз показників рентабельності продажу ТОВ «РосКосметика»

Показники	2016 р, тис. грн.	2017 р., тис. грн	2018 р., тис. грн.	Відхилення 2018/2016, тис. грн. (+;-)
1	2	3	4	5
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації	49 286,7	53 263,6	62 100,8	+12 814,1
5. Чистий прибуток	11 181,9	14 122,3	14 894,4	+3 712,5
8. Чиста рентабельність продажу	22,69	26,51	23,98	+1,29

Джерело: складено за даними фінансової звітності ТОВ «РосКосметика».

Виходячи з суми прибутку від основної діяльності у звітному році та минулому році, підприємство отримало зростаючі показники рентабельності продажу від основної операційної діяльності.

Отже, можна впевнено стверджувати, що головним завданням підприємства для підвищення показнику рентабельності є проведення низки заходів з метою збільшення суми чистого доходу підприємства, а в сукупності з заходами контролю за витратам і суми прибутку від основної операційної діяльності. Щоб збільшити суму чистого доходу підприємству треба оптимізувати декілька показників, а саме показники ефективного використання робочого часу та трудових ресурсів загалом. Це можливо через нарощування активної частини основних виробничих фондів та зменшення змінних и постійних витрат на виробництво та реалізацію продукції (товарів, робіт, послуг).

У **третьому розділі** розглянуто шляхи вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів на підприємстві, проведено діагностику ризику банкрутства та запропоновано шляхи оптимізації управлінського обліку на ТОВ «РосКосметика».

Проведення аудиту є дієвим інструментом виявлення резервів підвищення прибутковості підприємств та стабілізації їх фінансового стану. Фінансовий результат є найбільш впливовим показником діяльності, оскільки від його величини залежить подальший розвиток підприємства.

На жаль на досліджуваному підприємстві зовнішній аудит не проводився, але ми рекомендуємо на майбутнє, якщо ТОВ «РосКосметика» дбає про свою репутацію, все ж таки скористатися послугами незалежного аудитора, аудиторської компанії. Але на підприємстві існує внутрішній аудит як функція управління, який дає змогу вчасно виявити й усунути ті умови та чинники, які не сприяють ефективному веденню виробництва і досягненню поставленої мети. Внутрішній аудит є особливою формою контролю, основою планування обсягу незалежного зовнішнього аудиту та зумовлений внутрішніми проблемами підприємства. Одним із основних принципів реалізації вимог внутрішнього контролю є запобігання недостовірній інформації, зловживанням і крадіжкам, що визначає структуру та напрями внутрішнього контролю.

Отже в результаті проведеного дослідження було запропоновано методику проведення аудиторської перевірки фінансових результатів підприємства, що передбачає виокремлення таких основних стадій: організаційну, підготовчу (планування), технологічну та результативну. Реалізація зазначеної методики аудиту фінансових результатів сприятиме підвищенню ефективності роботи аудитора, чіткому формулюванню проблем, які мають місце в обліку. Проведення аудиторської перевірки дасть можливість звести до мінімуму ризик не виявлення облікових помилок або шахрайства, оцінити реальний фінансовий стан підприємства, сформулювати обґрунтований та неупереджений висновок.

Провівши діагностику ризику банкрутства ТОВ «РосКосметика» можемо впевнено запропонувати заходи щодо поліпшення фінансового результату:

- виключити із числа партнерів підприємства-дебітори з високим рівнем ризику, для цього необхідно зібрати інформацію про покупців і ретельно її проаналізувати, також прийняти рішення про надання товарного кредиту або відмову в кредит;

- використовувати можливість оплати дебіторської заборгованості векселями або цінними паперами. Очікування оплати «живими грошима» може обійтися набагато дорожче;

- сформувані принципи розрахунків підприємства з контрагентами на майбутній період. Вони повинні бути диференційовані по відношенню до постачальників і покупців товарів і визначати такі напрями: формувати прийнятні для підприємства строки платежів, передбачати в договорах зміну цін залежно від строку оплати, своєчасно оформляти розрахункові документи, розробити систему надання знижок і використання націнок;

- визначити процедуру стягнення дебіторської заборгованості;

- уцінити важколіквідні види запасів, товарно-матеріальних цінностей до рівня ціни попиту із забезпеченням подальшої їх реалізації.

Щоб підприємство працювало стабільно, керівник повинен мотивувати персонал та ефективно ним управляти. Не менш важливим на підприємстві є контроль, необхідний для перевірки виконання плану діяльності. Потрібен зворотній зв'язок, який є ключовою умовою ефективного контролю.

Отже, робочий цикл прийняття рішення керівником має такий вигляд:

- підготовка плану;

- виконання плану (управління співробітниками та їх мотивація);

- оцінка результатів (контроль);

- порівняння плану з фактом;

- висновки (коригування плану, постановка нового завдання тощо).

На підприємстві обов'язково повинна функціонувати система бюджетування. Саме бюджетом є складова частини плану, на підставі якого здійснюється оцінка та контроль фінансових потоків підприємства.

Система бюджетування дає керівникові можливість:

- оцінити, як йдуть справи в різних підрозділах та як складається ситуація в цілому;
- ефективно управляти не просто окремими бізнесами, а поєднанням різних видів діяльності.

Бюджети дозволяють спрогнозувати, як розвиватимуться події на тому або іншому етапі. На практиці найбільш широко використовується структура генерального бюджету з виділенням операційного та фінансового бюджетів.

У результаті складання генерального бюджету створюються:

- прогнозний баланс;
- план прибутків і збитків;
- план руху грошових коштів.

Завдяки впровадженню системи бюджетування підприємство буде завжди володіти всією інформацією, а також матиме змогу вчасно скоригувати свої дії. Все це дасть можливість передбачити:

- підготовку бюджету з урахуванням рівня попиту на продукцію підприємства, географію збуту, категорії покупців, сезонних факторів;
- розрахунок комерційних витрат з урахуванням типів продукції та покупців, видів реалізації, більша частина таких витрат припадає на просування товарів на ринки, рекламу, транспортування тощо;
- складання бюджету виробництва, у якому обов'язково враховуються виробничі потужності, збільшення або зменшення виробничих запасів, величина зовнішніх закупівель сировини та матеріалу;
- розрахунок управлінських витрат, бюджет таких витрат включає всі витрати, не пов'язані з виробничою або комерційною діяльністю підприємства, тобто затрати на утримання управлінських відділів, освітлення, опалення офісів, послуг зв'язку;

– підготовку балансового (прогнозного) звіту, який характеризує фінансовий стан підприємства на конкретну дату та показує фінансові кошти підприємства;

– складання бюджету руху грошових коштів, він є одним із найважливіших і складних етапів бюджетування, тому що окремо розраховується рух грошових коштів за основною, інвестиційною та фінансовою діяльністю.

Отже, якщо підприємство зверне увагу на наші вищевикладені рекомендації, а також застосує їх в своїй господарській діяльності, це дозволить через аналіз минулих результатів визначити плани його розвитку на майбутнє.

ВИСНОВКИ

Результатом магістерської роботи є вирішення наукового завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо обліку та аудиту фінансових результатів підприємства. Одержані результати свідчать про досягнення мети і виконання поставлених завдань дослідження й надають можливість сформулювати наступні висновки:

1. В процесі дослідження розкрито економічну сутність поняття фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності. Підтверджено, що прибутком є економічна категорія, характеризуюча певну міру винагороди, що надається підприємству, в обмін на їх вклад у здійснення виробничо-фінансової діяльності. Саме діяльність, яка відбувалась протягом відповідного звітного періоду і в результаті якої було (не було) створено додатковий продукт, а одержані підприємством доходи перевищили суму понесених ними витрат.

2. Визначено, що обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів на підприємстві являє собою єдину інформаційну сукупність даних. Саме тому під час формування звітності для різних груп

користувачів для визначення фінансового результату необхідно застосувати відповідну концепцію та забезпечити можливість застосувати даних єдиної системи обліку. Обрання того чи іншого виду обліку, а також моделі взаємодійного різних підсистем здійснює безпосередній вплив на методику формування фінансового результату діяльності підприємства.

3. Зазначено, що роль прибутку в економічному розвитку підприємства є найважливішою фінансовою категорією, яка відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства. Вона характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці. Доведено, що величина прибутку підприємства впливає на формування фінансових ресурсів підприємства, збільшення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності підприємства.

4. Надано організаційно-економічну характеристику господарської діяльності ТОВ «РосКосметика». Зазначено, що метою діяльності підприємства є задоволення потреб кінцевого споживача в товарах широкого вжитку, в науково-технічних, соціально-побутових, культурних та інших послугах, а також реалізація соціальних та економічних інтересів учасників і членів трудового колективу підприємства на основі одержаного прибутку. Визначено, що фінансовий стан підприємства на кінець звітного періоду можна назвати стійким, платоспроможним. Динаміка фінансових показників свідчить про сталий розвиток бізнесу товариства та його достатню конкурентоспроможність в сучасних ринкових умовах.

5. Проаналізовано фінансові результати діяльності ТОВ «РосКосметика». Обґрунтовано, що функціонування підприємства незалежно від видів його діяльності і форм власності визначається його здатністю приносити достатній дохід і прибуток. Доведено, що фінансові результати дають підприємству можливість своєчасно виявити резерви зниження собівартості та в цілому витрат підприємства, що у свою чергу сприятиме збільшенню прибутку та зростанню ефективності діяльності підприємств.

6. Обґрунтовано, що завдання аудиту фінансових результатів полягають у визначенні ефективності облікової політики та системі внутрішнього контролю за здійсненими операціями. Визначені шляхи мінімізації витрат і втрат підприємства та максимізації очікуваного і реального прибутку. Оцінено балансовий прибуток, ефективність його розподілу і використання. Проаналізовано аналіз впливу різних факторів на величину прибутку, з метою уникнення у майбутньому.

7. Розроблено шляхи вдосконалення обліку та аудиту фінансових результатів підприємства. Запропоновано впровадити в діяльність підприємства методичку аудиту результатів діяльності підприємства шляхом дослідження методичних підходів до вивчення операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Белобородова К.А. Особливості формування облікової політики на підприємстві// С.М. Белінська, К.А. Белобородова// Студентські наукові студії. – Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв:2020 (подано до друку).

2. Белобородова К.А. Податкові особливості відображення витрат в операціях з основними засобами// С.М. Белінська, К.А. Белобородова// Студентські наукові студії. – Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв:2020 (подано до друку).

АНОТАЦІЯ

Белобородова К.А. Облік та аудит фінансових результатів підприємства.– Рукопис.

Магістерська робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» – Чорноморський

національний університет імені Петра Могили, МОН України, Миколаїв, 2020.

Магістерська робота присвячена науковому обґрунтуванню теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій з удосконалення організації обліку, аналізу та контролю фінансового результату в системі управління підприємством.

Згідно поставленої мети в роботі визначено теоретичні засади визначення фінансового результату; надано організаційно-економічну характеристику ТОВ «РосКосметика»; проаналізовано фінансові результати підприємства; опрацьовані основні аспекти організації і методики бухгалтерського обліку, аналізу і контролю фінансових результатів в системі управління підприємством.

В результаті в роботі запропоновано рекомендації щодо удосконалення обліку та аудиту фінансових результатів досліджуваного підприємства та запропоновано шляхи оптимізації управлінського обліку на підприємстві.

Це забезпечить достовірну оцінку і відображення прибутку в системі бухгалтерського обліку. Надано пропозиції, щодо вивчення бізнес-процесів на підприємстві, що дозволить покращити систему контролю, необхідну для перевірки виконання плану діяльності. Рекомендовано запровадити систему бюджетування, що дозволить через аналіз минулих результатів визначити плани розвитку підприємства на майбутнє.

Ключові слова: прибуток, збиток, доходи, витрати, фінансовий результат, управлінський облік, фінансова стійкість, ліквідність, банкрутство.

ABSTRACT

Bieloborodova K.A. Accounting and audit of financial results of the enterprise. - Manuscript.

Master's work on obtaining an educational qualification level of master's degree in specialty 071 «Accounting and taxation» – Petro Mohyla Black Sea National University, MES of Ukraine, Mykolaiv, 2020.

The master's thesis is devoted to the scientific substantiation of theoretical provisions and the development of practical recommendations for improving the organization of accounting, analysis and control of financial results in the enterprise management system.

In accordance with the set goal, the theoretical principles of the estimation of financial results; organizational and economic characteristics of LTD «RosCosmetics» were given; the main aspects of organization and methodology of accounting, analysis and control of financial results in the enterprise management system are worked out.

As a result, the paper proposes recommendations for improving the accounting and audit of financial results of the enterprise, that was researched and suggests the ways of optimization management accounting at the enterprise.

This will ensure accurate estimation and display of profit in the accounting system. Suggestions have been made regarding the study of business processes in the enterprise, which will allow to improve the control system, necessary to check the implementation of the activity plan. It is recommended to introduce a budgeting system that will allow, through analysis of past results, to determine plans for the development of the enterprise for the future.

Key words: profit, loss, income, expenses, financial result, management accounting, financial stability, liquidity, bankruptcy.